

FÉNYÍRDA

Másnap

Két képsorozat került be a közelmúltban a Fővárosi Levéltár gyűjteményéből a Fortepan internetes fotóbirodalmába. 1957-ben készült mindkettő, mégis, mintha nem is ugyanazt a Budapestet mutatnák.

Az egyikben egy üres, kihalt, sterilen szép város látható. Sehol egy járókelő, egy kerékpáros vagy egy robogó lovaskocsi, a házak egyetlen díszje a helyenként kifejezetten festői fényjáték és felhőárnyék. Olyanok ezek a fotók, mint a modernista építészeti bemutató puritán, hűvösen látványos képek. Csak a házat magát láttatják, a házak, amely esetünkben romos. Betört ablakok, leomlott stukkók, deszkával betámasztott kapuk, ácsolattal megtámasztott erkélyek sorjázna a képeken, de itt-ott már a téglahalmokat, a homokdombokat is látni.

Ferenc körút, József körút, Üllői út.

Egy elcsendesedett város. Budapest, amely fél-egy évvel korábban épp ezeken a pontokon harcoltól volt hangos,

magyar fölkelők és szovjet tankok vívtak itt párbajt, kamaszok, munkások, katonák és balszerencsés járókelők vére folyt végig az aszfalton. Ezeken a képeken azonban ennek már nyoma sincs. Néma utcaképek ezek, a házak definiálatlan sérüléseket hordoznak, és minden a jövő felé mutat. A Fővárosi Tanács VB Városrendezési és Építészeti osztálya készül itt a sajnálatos események nyomainak eltüntetésére.

A másik sorozat viszont éppen hogy élettel teli. 1957 másik arca ez, a bujkáló ellenállás, az elnyomással szemben táplált utálat, az örök vesztes önironikus bánata mutatkozik itt meg. A Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatala Bűnügyi Technikai Osztályának anyagában követhető nyomon, hogy ezek a hatvan év előtt helyszínelők két boltbetörés között hogyan rögzítették az „ellenség” nyomait. Nekik jutott a bornírt feladat, hogy dokumentálják a házfalakra firkált Kossuth-címereket, a vécében tetten ért, *Kádárt* gyalázó versikéket vagy épp a temetői kriptából kiforduló, elrejtett lőszerkeket.

Két látólet Budapestről, egyformán hamis mindkettő. Együtt mégis sokat mondanak. (N.K. J.) ●

